

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí v Bratislave dňa 16. januára 2008 v trestnej veci obžalovaného **E. D. a spol.** pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005) ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a iné, o odvolaniach obžalovaných E. D., A. H., S. C. a krajského prokurátora v Košiciach proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. januára 2007, č. k. 6 T 1/05-1638, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 256 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) odvolania obžalovaných E. D., A. H., S. C. a krajského prokurátora v Košiciach **sa z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 16. januára 2007, č. k. 6 T 1/05–1638, boli obžalovaní E. D., J. H., A. H., S. C. a M. K. uznaní za vinných zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 222 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., obžalovaní E. D., J. H. a A. H. ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. (skutok v bode 1/ rozsudku) a obžalovaní E. D., J.

H. a A. H. z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a obžalovaná S. L. z trestného činu neoznámene trestného činu podľa § 168 ods. 1 Tr. zák. (skutok v bode 2/ rozsudku), na tom skutkovom základe, že

1/ obžalovaní E. D., J. H. a A. H., S. C. a M. K. dňa 23. decembra 2003 v popoludňajších hodinách v chatovej oblasti časti K., v chate V. B., postupne dlhší čas striedavo fyzicky napádali L. K., narodeného v r. X. tak, že ho E. D. bil päťami do hlavy, J. H. ho bil polenami a päťami do hlavy, kopal mu do hlavy a celého tela, skákal po ňom, A. H. ho kopal do hlavy a celého tela, S. C. ho bila topánkou po hlave a kopala doňho a M. K. mu kopala do hlavy, čím L. K. spôsobili ťažký opuch mozgu pri pomliaždení mozgu a vnútrolebečnom krvácaní zranenia, ktorým poškodený bezprostredne podľahol na mieste činu,

2/ obžalovaní E. D., J. H. a A. H. dňa 26. decembra 2003 v dopoludňajších hodinách v chatovej oblasti časti K. po predchádzajúcom dohovore v úmysle odstrániť svedka usmrtenia L. K. usmrtili S. Š., narodeného v r. X. tak, že potom ako S. L. zakúpila leptavú látku (bez vedomosti na účel použitia), vylákali ho do lesa, kde ho E. D. ponúkol touto chemikáliou v úmysle ho otráviť a následne J. H. s E. D. ho zvalili na zem, násilím mu liali chemikáliu do úst a potom za prítomnosti A. H. a S. L. mu E. D. kuchynským nožom prerezal veľkou silou spoločnú krčnú tepnu. S. Š. utrpel poleptanie tváre i vnútorných orgánov a bezprostredne po úplnom prerezaní veľkej spoločnej tepny vykrvácal, pri čine prítomná S. L. čin neoznámila prokurátorovi, vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu.

Krajský súd za to obžalovaným E. D., J. H. a A. H. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 2, § 29 ods. 1, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil každému úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov, pre výkon ktorého všetkých zaradil podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Obžalovaným M. K. a S. C. podľa § 222 ods. 3 Tr. zák. uložil každej trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pre výkon ktorého obe zaradil podľa § 39a ods. 1 písm. a/ Tr. zák. do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Obžalovanej S. L. podľa § 168 ods. 1 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, pre výkon ktorého ju zaradil podľa § 39a ods. 1 písm. a/ Tr. zák. do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Poškodenú O. Š. s jej uplatneným nárokom na náhradu škody krajský súd odkázal podľa § 229 ods. 1 Tr. por. na konanie o občianskoprávných veciach.

Proti rozsudku krajského súdu podali odvolania obžalovaní E. D., J. H., A. H. a S. C. proti výrokom o vine a treste, ktoré sa ich priamo dotýkajú a krajský prokurátor v Košiciach proti výroku o vine a treste obžalovanej L.. Rozsudok ohľadne obžalovanej M. K. sa stal právoplatným.

Na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 2008 bola trestná vec obžalovaného J. H. (pôvodne vedená pod spoločnou spisovou značkou 4 To 18/2007) vylúčená z predmetného (spoločného) konania na samostatné konanie. Táto je ďalej vedená najvyšším súdom pod spisovou značkou 6 To 1/2008. Predmetom tohto konania tak bolo rozhodovanie len o odvolaniach obžalovaných E. D., A. H., S. C. a krajského prokurátora v Košiciach.

Obžalovaný E. D. podal odvolanie ihneď po vyhlásení predmetného rozsudku, teda priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. januára 2007 (č. l. 1453 spisu). Toto neskôr zdôvodnil vlastným písomným podaním z 24. júna 2007 (č. l. 1677 až 1699 spisu). V odvolaní poprel spáchanie skutku v bode 2/ napadnutého rozsudku, pričom podrobne analyzoval dôkazy vykonané v predmetnom trestnom konaní. Tieto podľa neho vyvracajú, že by uvedený čin spáchal. Nebol ani jeho svedkom, nakoľko v inkriminovanom čase sa nachádzal na úplne inom mieste ako je miesto činu. Pokiaľ v konaní vypovedal ohľadne vraždy poškodeného Š., toto vedel iba z počutia od A. H.. Práve obžalovaný H. mal podľa neho podrezať poškodeného Š., čo potvrdzuje aj obžalovaná C.. Obe vraždy podľa neho spáchali obžalovaní H. a H.. A nakoľko práve títo usmrtili poškodeného K., len oni mali motív usmrtiť aj poškodeného Š. ako svedka skoršej vraždy. Tvrdenie A. H., že práve on (obžalovaný D.) mal poškodenému Š. prerezat' krčnú tepnu, je podľa neho nepravdivé. Dôvodom takéhoto tvrdenia obžalovaného H. je ich skorší konflikt – jeho trestné stíhanie pre znásilnenie priateľky obžalovaného D., pre ktorý sa ho v minulosti menovaný aj pokúsil usmrtiť. Poukázal aj na to, že poškodeného nemohol podrezať

pravou rukou (ako uvádza H.), nakoľko túto mal v inkriminovanom čase v podstate nefunkčnú. V ďalšom podrobne poukázal na rozpory obžalovaných H. a L.. Na základe toho žiadal, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k skutku v bode 2/ napadnutého rozsudku oslobodil a vo vzťahu k skutku v bode 1/ tohto rozsudku jeho konanie prekvalifikoval podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.

Obžalovaný A. H. podal odvolanie ihneď po vyhlásení predmetného rozsudku, teda priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. januára 2007 (č. I. 1453 spisu). Toto neskôr zdôvodnil vlastným písomným podaním z 28. júna 2007 (č. I. 1735 až 1741 spisu). Obžalovaný primárne poprel, že by sa dopustil žalovaných trestných činov. Vo vzťahu k skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku uviedol, že páchatelmi sú obžalovaní D., H., K. a C.. Samotné výpovede menovaných podľa neho vylučujú, že by sa na predmetných trestných činoch zúčastnil, hoci vo forme spolupáchateľstva. Jeho vinu pritom nepreukazuje ani výpoveď obžalovanej L.. Namietol, že v konaní neboli vypočutí ním navrhnutí svedkovia (bez toho, aby ich konkretizoval). Vo vzťahu k skutku v bode 2/ napadnutého rozsudku uviedol, že poškodeného Š. usmrtili spoločne obžalovaní D. a H.. Menovaní pritom chceli v skutočnosti zabiť aj jeho. Uvedené trestné činy chcel aj oznámiť na políciu, čo neurobil len pre vyhrážky zo strany obžalovaného D.. V ďalšom poukázal na v konaní vykonané dôkazy, predovšetkým na výpovede ostatných obžalovaných, a namietal nesprávne hodnotenie dôkazov zo strany súdu prvého stupňa, keď dospel k záveru o jeho vine. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaná S. C. podala odvolanie prostredníctvom svojej obhajkyne písomným podaním z 8. júla 2007 (č. I. 1784 spisu). Namietala v ňom nesprávne hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, keď podľa jej názoru dokazovaním nebolo preukázané, že ak aj ona udierala poškodeného K., že práve tieto údery boli smrteľné, pričom poukázala na svoje fyzické predispozície. Ďalej poukázala na výsledky znaleckého dokazovania, ktoré nepotvrdili, že by oko poškodeného malo byť vypichnuté práve jej dreveným opätkom, nakoľko podľa znalkyne mohlo byť takéto zranenie spôsobené aj iným mechanizmom, napr. dreveným polenom. Ak ju aj súd uznal za vinnú, mal jej konanie kvalifikovať podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania trestného činu. Ďalej poukázala na to, že súd prvého stupňa nezistil v požadovanom rozsahu jej osobné pomery a preto tieto ani nezohľadnil pri ukladaní

trestu. Obžalovaná bola totiž počas celého hlavného pojednávania v pracovnom pomere, napriek tomu sa v napadnutom rozsudku uvádza, že je nezamestnaná. Taktiež pri vyhlásení tohto rozsudku nebola prítomná len preto, že práve rodila, pričom skutočnosť, že sa jej narodilo dieťa súd neoveril a pri uložení trestu nezohľadnil. Preto žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský prokurátor podal odvolanie písomným podaním z 25. júna 2007 (č. I. 1718 spisu) len vo vzťahu k obžalovanej S. L.. Odvolaním napadol výrok o vine a treste. Vyslovil názor, že na základe vykonaného dokazovania mala byť obžalovaná L. uznaná za vinnú z trestného činu vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. a nie z trestného činu neoznámenia trestného činu podľa § 168 ods. 1 Tr. zák. Vyslovil názor, že ak obžalovaná nebola uznaná za vinnú z trestného činu vraždy, mala byť spod obžaloby oslobodená podľa § 226 písm. a/ Tr. zák. Trestný čin neoznámenia trestného činu podľa neho nemohla spáchať, nakoľko oznámenie nemohla urobiť bez toho, aby neuviedla seba do nebezpečenstva trestného stíhania (§ 168 ods. 2 Tr. zák.). Napriek uvedenému však vyjadril presvedčenie, že vina menovanej zo spáchania trestného činu vraždy bola preukázaná, a to predovšetkým výpoveďami obžalovaných D. a H. v kontexte s ostatnými okolnosťami prípadu. Obžalovaná nepoprela, že kupovala chemikáliu, ktorá bola použitá pri usmrtení poškodeného Š. a pri jeho usmrtení bola aj prítomná. Obžalovaný D. potvrdil, že o príprave vraždy poškodeného bola obžalovaná L. informovaná. Bolo ďalej preukázané, že táto bola prítomná aj pri usmrtení poškodeného K., pričom aj asistovala pri odstraňovaní jeho mŕtvoly a vždy sa pohybovala v spoločnosti svojho druha A. H., ktorý priznal, že vedel o príprave vraždy poškodeného Š.. Obžalovaná preto musela vedieť, že odchod do neidentifikovanej chaty na K. bola len zámienka na vylákvanie poškodeného Š. za účelom jeho usmrtenia.

Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa obžalovanej S. L. zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, na podklade odvolaní obžalovaných a prokurátora preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohli odvolatelia podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo

rozsudku, prihliadajúc pritom i na prípadné chyby, ktoré v odvolaniach neboli vytýkané a zistil, že odvolania nie sú dôvodné.

Krajský súd v súlade s výsledkami dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní zistil skutkový stav uvedený vo výrokovej časti rozsudku. V odôvodnení rozsudku v zmysle § 125 Tr. por. jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa krajský súd vyrovnal s obhajobnými tvrdeniami obžalovaných, ktorí v odvolaní popreli účasť na usmrtení poškodených a akými právnymi úvahami sa spravoval pri posudzovaní zisteného konania jednotlivých obžalovaných v otázke viny a pri ukladaní trestu.

Odvolačný súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že prvostupňový súd vykonal všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci a tieto vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti podľa § 2 ods. 6 Tr. por.

Nemá preto pochybnosti, že skutkové zistenie uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku pod bodmi 1/ a 2/ sú v súlade so stavom veci a zákonom a je nimi nepochybne preukázané, že obžalovaní v kritickej dobe za okolností a spôsobom, ako to ustálil súd prvého stupňa napadli a usmrtili poškodených L. K. a S. Š.. Krajský súd svoje skutkové zistenia správne oprel o výpovede obžalovaných, ktoré sú podrobne rozvedené na str. 4 až 12 napadnutého rozsudku a v ktorých jednotliví obžalovaní síce popierajú priamu účasť na usmrtení poškodených, no na druhej strane usvedčujú zo spáchania žalovaných skutkov ostatných obžalovaných. Popisujú ich konanie, jeho motív, ako aj ostatné okolnosti odohrávajúce sa na mieste činu. Odvolačný súd, rovnako ako súd prvého stupňa neakceptoval obhajobné tvrdenia obžalovaných, v ktorých sami seba vyvíňovali a svoju pasivitu voči násilnému konaniu ostatných obžalovaných, ktoré smerovalo proti osobám poškodených, odôvodňovali strachom z ostatných spoluobžalovaných, ktorí sa im mali vyhrážať ublížením na zdraví, resp. smrťou, keď niečo podniknú, prezradia, resp. oznámia, čo sa tam stalo. Tieto obhajobné tvrdenia krajský súd správne hodnotil ako účelové, vedené snahou zbaviť sa trestnej zodpovednosti za spáchané žalované skutky.

Konanie obžalovaných je tiež nepriamo preukázané výpoveďami svedkov, ako J. H. st. a jeho družky M. C., ktorí potvrdili, že ich syn, obž. J. H., ako i jeho družka obžalovaná S. C. pred nimi hovorili, že obžalovaní zabili dvoch bezdomovcov – poškodených, čomu však nechceli veriť.

Z výpovede ďalších svedkov, ktorých krajský súd vypočul na hlavnom pojednávaní, vyplýva, že o posudzovaných činoch vedeli len nepriamo, sprostredkovane – z reči obžalovaných, ktorí zvaľovali vinu jeden na druhého.

Zo znaleckých posudkov z odboru zdravotníctva – súdneho lekárstva je zrejmé, aké zranenie utrpeli dvaja poškodení a čo bolo bezprostrednou príčinou ich smrti. Tieto objektívne zistenia znalcov korešpondujú z výpoveďami obžalovaných, ktorí popisovali priebeh útokov na poškodených.

Z vyjadrenia znalcov, ktorí podali psychiatrické posudky na jednotlivých obžalovaných vyplýva, že ani jeden z obžalovaných netrpí a ani v čase činu netrpel duševnou chorobou, resp. poruchou. Vykonané dôkazy – výpovede jednotlivých obžalovaných, ktorí navzájom usvedčujú výpovede vyššie uvedených svedkov, ktorí nepriamo usvedčujú obžalovaných, znalecké posudky, spolu s ďalšími listinnými dôkazmi, ako sú zápisnice o ohliadke miesta činu, fotodokumentácia, závery kriminalistických expertíz, záznam z rekonštrukcie, vo svojom súhrne vytvárajú ucelenú reťaz dôkazov, ktorá preukazuje, že obžalovaní spáchali predmetné žalované skutky, tak ako sú uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku.

Vzhľadom na správne zistený skutkový stav a plnú trestnoprávnu zodpovednosť jednotlivých obžalovaných nepochybil krajský súd, keď konanie obžalovaných E. D., A. H., S. C. (a už právoplatne odsúdenej M. K.) v bode 1/ skutkovej vety napadnutého rozsudku právne posúdil ako spolupáchatelstvo trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 9 ods. 2 k § 222 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ktorého sa obžalovaní E. D. a A. H. dopustili ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 ods. 1 Tr. zák.; a v bode 2/ skutkovej vety napadnutého rozsudku posúdil konanie obžalovaných E. D. a A. H. ako spolupáchatelstvo trestného činu vraždy podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák., ktorého sa dopustili ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a konanie obžalovanej S. L. ako trestný čin neoznámenia trestného činu podľa § 168 ods. 1 Tr. zák.

Odvolací súd dospel k rovnakému skutkovému zisteniu a právnej kvalifikácii konania jednotlivých obžalovaných ako súd prvého stupňa, a preto si tiež osvojil dôvody a úvahy, ktorými tieto svoje zistenia a závery rozviedol a vysvetlil, a tak odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku (str. 5 až 29).

Správnosť právneho posúdenia zistených skutkov v napadnutom rozsudku tak vylučuje ich inú právnu kvalifikáciu tak, ako sa to domáhali obžalovaní a prokurátor v podaných odvolaniach, preto odvolací súd tieto námietky neakceptoval.

Krajský súd nepochybil ani vo výrokoch o trestoch u jednotlivých obžalovaných. Uložené výnimočné úhrnné tresty odňatia slobody obžalovaným E. D. a A. H., každému vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov, zodpovedajú všetkým zákonným kritériám uvedeným v § 29 ods. 1, § 42 ods. 1 a § 35 ods. 2 Tr. zák., ako aj požiadavkám § 23 ods. 1 Tr. zák. ohľadne účelu trestu a jeho výmery v zmysle § 31, ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Rovnako zaradenie uvedených obžalovaných na výkon uložených trestov odňatia slobody do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny zodpovedá ustanoveniu § 39a ods. 3 Tr. zák., pretože ide o páchatel'ov, ktorým bol uložený výnimočný trest.

Rovnako tresty uložené obžalovaným S. L. a S. C. zodpovedajú všetkým zákonným ustanoveniam, ktoré sú rozhodné pri určovaní druhu trestu a jeho výmery. Zákonu tiež zodpovedá aj výrok o ich zaradení na výkon uložených trestov odňatia slobody do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Prvostupňový súd náležite vyhodnotil spoločenskú nebezpečnosť konania jednotlivých obžalovaných, okolnosti za ktorých boli trestné činy spáchané, podiel jednotlivých obžalovaných na ich spáchaní a vykonaní, osoby páchatel'ov a možnosti ich nápravy. Uložené tresty s prihliadnutím na potreby individuálnej a generálnej prevencie sú primerané.

Odvolací súd preto tiež odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd odôvodnil výrok o uložených trestoch a spôsobe ich výkonu.

Vzhľadom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. januára 2008

JUDr. Štefan Michálik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: